

Total No. of Printed Pages—6

6 SEM TDC GEPS (CBCS) 6.1

2022

(June/July)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective)

Paper : GE-6.1

(Human Rights, Gender and Environment)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. নিৰ্দেশ অনুসাবে তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) *Caste and Class in India* নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লিখক
কোন ?

Who authored the book, *Caste and Class
in India*?

(b) ভাৰতত কেতিয়া ৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ প্ৰতিষ্ঠা
কৰা হৈছিল ?

When was the National Human Rights
Commission established in India?

22P/799

(Turn Over)

(2)

(c) মানুহৰ (ব্যক্তিৰ) অধিকাৰ আৰু স্বতন্ত্ৰতাৰ সুৰক্ষার্থে গ্ৰহণ কৰা বিশ্বৰ সৰ্বপ্ৰথম ঘোষণাপত্ৰখন হৈছে

- (i) Magna Carta
- (ii) Bill of Rights
- (iii) Petition of Rights
- (iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

World's first Charter of Rights and Liberties of Human Being is

- (i) Magna Carta
- (ii) Bill of Rights
- (iii) Petition of Rights
- (iv) None of the above

(Choose the correct answer)

(d) ভাৰতীয় সংসদৰ লোকসভাত অনুসূচিত জনজাতিৰ বাবে কিমানখন আসন সংৰক্ষণ কৰা গৈছে?

- (i) ৩৭ খন
- (ii) ৪৭ খন
- (iii) ৩৯ খন
- (iv) ৪৩ খন

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

How many seats are reserved for the Scheduled Tribes in Lok Sabha of Indian Parliament?

- (i) 37 seats
- (ii) 47 seats
- (iii) 39 seats
- (iv) 43 seats

(Choose the correct answer)

22P/799

(Continued)

(3)

(e) ভাৰতবৰ্ষত স্থানীয় নিকায়সমূহত মহিলাৰ বাবে কিমান শতাংশ আসন সংৰক্ষণ কৰা হৈছে?

What is the percentage of reserved seats for women in local bodies in India?

(f) 'Read Data Book' _____ৰ লগত জড়িত।
(খালি স্থান পূৰণ কৰা)

'Red Data Book' is related with _____.
(Fill in the blank)

(g) গোলকীয় উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ এটা প্ৰধান কাৰণ উল্লেখ কৰা।
Mention one of the main reasons of global warming.

(h) 'চিপকো আন্দোলন' কোনে আৰম্ভ কৰিছিল?
Who started the Chipko Movement?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on the following (within 150 words each) :

(a) UDHR-ৰ অন্তৰ্গত অনুচ্ছেদ ২৬
Article 26 of the UDHR (Universal Declaration of Human Rights)

(b) ৰাষ্ট্ৰীয় মহিলা আয়োগৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য
Aims and objectives of the National Commission for Women

22P/799

(Turn Over)

(c) উদ্যোগিক প্ৰদূষণৰ পৰিণাম
Consequences of industrial pollution

(d) ভাৰতত আদিবাসী জনগণৰ অধিকাৰ
Rights of the Adivasis in India

3. শ্ৰেণী, জাতি আৰু লিঙ্গৰ মাজৰ আন্তঃসম্পৰ্কৰ উল্লেখৰে
'সামাজিক অসমতা' ধাৰণাৰ প্ৰসঙ্গত সমালোচনাত্মক আলোচনা
আগবঢ়োৱা। 12

Critically examine the idea of 'social inequality' with reference to class, caste and gender interconnections.

অথবা / Or

উপান্ত কৃষক আৰু অসংগঠিত শ্ৰমিকৰ ওপৰত বিশ্বায়নৰ প্ৰভাৱ
সম্পৰ্কত আলোচনা কৰা।

How does globalization affect marginal farmers and unorganized labour?

4. মানৱ অধিকাৰৰ ওপৰত এক বিস্তাৰিত টোকা প্ৰস্তুত কৰা। 11
Write a detailed note on Human Rights.

অথবা / Or

পৌৰ অধিকাৰ আন্দোলনসমূহৰ এক আভাস দিয়া। ভাৰতৰ
প্ৰেক্ষাপটত পৌৰ অধিকাৰ আন্দোলন আৰু মানৱ অধিকাৰ
আন্দোলনৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ত বৰ্ণনা দাঙি ধৰা।

Give an account of Civil Rights Movements and describe its relation with Human Rights Movement in India.

5. ভাৰতত মানৱ অধিকাৰ বিষয়ক সাংবিধানিক ব্যৱস্থাৱলীৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 11

Discuss the constitutional provisions for the Human Rights in India.

অথবা / Or

ভাৰতত সাম্প্ৰতিক সময়ত মহিলা আন্দোলনসমূহে গুৰুত্ব
আৰোপ কৰা বিভিন্ন বিষয়সমূহৰ বিষয়ত আলোচনা দাঙি ধৰা।

Discuss the main issues raised by the women's movements in contemporary time in India.

6. পিতৃতন্ত্ৰ বুলিলে কি বুজা? পিতৃতন্ত্ৰক বৰ্তাই ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত
গাঁঠনিমূলক আৰু আদৰ্শগত কাৰকসমূহৰ ভূমিকাৰ সম্পৰ্কত
আলোচনা কৰা। 4+7=11

What is meant by patriarchy? Discuss the role of structural and ideological factors in maintaining it.

অথবা / Or

মহিলাৰ ক্ষেত্ৰত সংঘটিত হোৱা অপৰাধসমূহৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত
দেখা পোৱা বিশেষ বৈশিষ্ট্যসমূহ কেনেধৰণৰ? 6+5=11

What are the special features of offences against women and the redressal mechanism?

7. বহনক্ষম উন্নয়ন বুলিলে কি বুজা ? বহনক্ষম উন্নয়ন নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে যুগুত কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ কি কি ?

4+7=11

What is sustainable development? What steps have been taken by the Government of India to ensure sustainable development?

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় আন্দোলনসমূহৰ প্ৰধান প্ৰকৃতি তথা কাৰ্যকৰী দিশসমূহৰ বিষয়ে এক সমালোচনাত্মক টোকা যুগুত কৰা।

11

Write a critical note on the basic nature and operational dimensions of environmental movements in India.

***

Total No. of Printed Pages—5

6 SEM TDC GEHIS (CBCS) 6-1

2022

(June/July)

HISTORY

(Generic Elective)

Paper : GE-6-1

(**Environmental History**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্রশ্নবোৰৰ প্রতিটোৰ উত্তৰ এটা শব্দ বা এটা বাক্যত লিখা : 1×8=8

Answer the following questions in *one* word
or in *one* sentence each :

- (a) ইতিহাসৰ এক শাখা হিচাপে পোনপ্ৰথমে ক'ত পাৰিপার্শ্বিক
ইতিহাস চৰ্চা আৰম্ভ হৈছিল ?

Where was the study of environmental
history first emerged as a branch of
history?

- (b) পশুপালক গোষ্ঠীৰ এক চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য কি?
Name one characteristic feature of the pastoral communities.
- (c) লোথালক কিহৰ বাবে বিশেষভাৱে জনা গৈছিল?
Why was Lothal best known for?
- (d) ঔপনিৱেশিক কালত ভাৰতত নিৰ্বনিকৰণৰ মূল কাৰণ কি আছিল?
What was the prime cause behind the deforestation in colonial period in India?
- (e) ৰাজস্থানৰ কোনটো সম্প্ৰদায় বন সংৰক্ষণৰ লগত জড়িত আছিল?
Which community of Rajasthan was associated with the conservation of trees?
- (f) “পাৰিপাৰ্শ্বিকতাই হৈছে স্থায়ী অৰ্থনীতি।” এই ধ্বনি কোনে আগবঢ়াইছিল?
“Ecology is permanent economy.” Who made this slogan?
- (g) অসমত ব্ৰিটিছ বননীতিৰ মুখ্য উদ্দেশ্য কি আছিল?
What was the principal motive of the British Forest Policy in Assam?
- (h) ‘অসম টি কোম্পানী’ৰ মুখ্য কাৰ্যালয় ক’ত অৱস্থিত?
Where was the headquarters of ‘Assam Tea Company’ situated?

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

- (a) পাৰিপাৰ্শ্বিক ইতিহাসৰ গুৰুত্ব
Importance of environmental history
- (b) সিন্ধু উপত্যকা সভ্যতাৰ পতনৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক কাৰণ
Environmental cause of the decline of the Indus Valley Civilization
- (c) চাৰ ডাইট্ৰিচ ব্ৰাণ্ডিছ
Sir Dietrich Brandis
- (d) চিপকো আন্দোলন
Chipko Movement
- (e) ঔপনিৱেশিক বননীতিসমূহৰ সামাজিক-অৰ্থনৈতিক ফলাফলসমূহ
Socio-economic consequences of Colonial Forest Policies

3. উত্তৰ ভাৰতৰ জীৱবৈচিত্ৰ্য সম্পৰ্কে এটা চমু ৰচনা লিখা। 12

Write a short essay on the biodiversity of North India.

(4)

অথবা / Or

মানবসভ্যতাৰ কৃষি আৰু ঔদ্যোগিক স্তৰত সম্পদ ব্যৱহাৰৰ প্ৰকাৰে পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ ওপৰত কেনে প্ৰভাৱ পেলাইছে, চমুকৈ লিখা।

Write briefly how the mode of resource utilization in agricultural and industrial phase of human civilization has affected the environment.

4. লো-ৰ ব্যৱহাৰ আৰু কৃষি সম্প্ৰসাৰণে কেনেকৈ গঙ্গা উপত্যকাৰ নিবনীকৰণ সৃষ্টি কৰিছিল, চমুকৈ আলোচনা কৰা। 12

Discuss briefly how the use of iron implements and agricultural expansion had caused deforestation in the Gangetic Valley.

অথবা / Or

মধ্যযুগৰ ভাৰতৰ অৰণ্য আৰু পশুপালক জনগোষ্ঠীবলাকৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

Describe briefly about the forest and pastoral communities of medieval India.

5. ব্ৰিটিছ বননীতিয়ে ভাৰতত নিবনীকৰণ আৰু পৰিৱেশ পৰিৱৰ্তনত কেনে প্ৰভাৱ পেলাইছিল, চমুকৈ লিখা। 12

Write briefly about the impact of the British Forest Policy in the process of deforestation and ecological change in India.

22P/1008

(Continued)

(5)

অথবা / Or

ঔপনিবেশিক যুগত বনজ সম্পদৰ বাণিজ্যিক লুণ্ঠন সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখা।

Write briefly about the commercial exploitation of forest products during the colonial period.

6. 'নৰ্মদা ৰচাও আন্দোলন'ৰ ওপৰত এটা টোকা আগবঢ়োৱা। 12

Write a note on the 'Narmada Bachao Andolan'.

অথবা / Or

বৃহৎ নদী বাধাৰ সুফল আৰু কুফল আলোচনা কৰা।

Discuss about the merits and demerits of big dams.

7. অসমৰ গৰাখহনীয়াৰ ওপৰত এখন চমু ৰচনা লিখা। 12

Write a short essay on the soil erosion problem of Assam.

অথবা / Or

ঝুম খেতি কি? পৰিৱেশ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিকতাত ইয়াৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে লিখা। 4+8=12

What is shifting cultivation? Write its impact on ecology and environment.

***

22P—1000/1008

6 SEM TDC GEHIS (CBCS) 6-1

Total No. of Printed Pages—16

6 SEM TDC GEED (CBCS) 6.1/6.2/6.3

2022

(June/July)

EDUCATION

(Generic Elective)

Paper : GE-6.1/6.2/6.3

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-6.1

(Education in Post-Independent India)

1. তলৰ প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা আয়োগ, ১৯৪৮-৪৯ৰ সভাপতি
কোন আছিল ?

Who was the Chairman of the University
Education Commission, 1948-49?

22P/796

(Turn Over)

- (b) ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো সংশোধনীৰ দ্বাৰা শিক্ষাক সমৰতী সূচীৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে?

Which amendment of the Indian Constitution included education under the Concurrent List?

- (c) ১৯৫২-৫৩ চনৰ মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগৰ সৰ্বমুঠ সদস্য সংখ্যা কিমান আছিল?

How many members were there in total in the Secondary Education Commission of 1952-53?

- (d) কোনটো শিক্ষা আয়োগে ভাৰতত সাধাৰণ বিদ্যালয় স্থাপনৰ পৰামৰ্শ দিছিল?

Which Education Commission recommended for the establishment of common school in India?

- (e) SUPWৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of SUPW.

- (f) অপাৰেচন ব্লেকব'ৰ্ড কি?

What is Operation Blackboard?

- (g) সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ এটা মুখ্য উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one important aim of Sarva Shiksha Abhiyan.

- (h) ৰাষ্ট্ৰীয় শৈক্ষিক গৱেষণা আৰু প্ৰশিক্ষণ পৰিষদৰ যি কোনো এটা কাৰ্য লিখা।

Write any one function of the National Council of Educational Research and Training.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো পাঁচটা) :

4×5=20

Write short notes on the following (any five) :

- (a) ভাৰতীয় সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাৰ গুৰুত্ব

Importance of the Preamble of the Indian Constitution

- (b) মাধ্যমিক শিক্ষা আয়োগ (১৯৫২-৫৩)ৰ দ্বাৰা আঙুলিয়াই দিয়া ভাৰতীয় মাধ্যমিক শিক্ষাৰ অসোঁৱাহসমূহ

Defects of the Secondary Education of India as pointed out by the Secondary Education Commission (1952-53)

- (c) নবোদয় বিদ্যালয়

Navodaya Vidyalaya

- (d) আগতীয়া বাল্যকালৰ যতন আৰু শিক্ষা সম্পৰ্কে জনাৰ্দন ৰেড্ডী কমিটিৰ প্ৰতিবেদনৰ পৰামৰ্শৱলী

Recommendations of the Janardan Reddy Committee Report on Early Childhood Care and Education

(e) সবশিক্ষা অভিযানৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ
Main characteristics of Sarva Shiksha
Abhiyan

(f) ৰাষ্ট্ৰীয় মুক্ত বিদ্যালয় শিক্ষা সংস্থা (NIOS)ৰ কাৰ্য্যৱলী
Functions of the National Institute of
Open Schooling (NIOS)

(g) ৰাষ্ট্ৰীয় মূল্যাংকন আৰু প্ৰত্যায়ন পৰিষদৰ ভূমিকা
Role of the National Assessment and
Accreditation Council

3. স্বাধীনতাৰ কালছোৱাত ভাৰতৰ শৈক্ষিক দৃশ্যপটৰ এক সংক্ষিপ্ত
বিৱৰণ দাঙি ধৰা। 10
Present a brief account of the educational
scenario of India at the time of
Independence.

অথবা /Or

বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা আয়োগে ভাৰতীয় শিক্ষাৰ ওপৰত
আগবঢ়োৱা মুখ্য পৰামৰ্শৱলী ব্যাখ্যা কৰা। 10

Explain the major recommendations of
the University Education Commission on
Indian education.

4. শিক্ষক ভাৰতীয় সংবিধানৰ সমৱতী সূচীত অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ
কাৰণসমূহ কি কি? এই অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ বিপক্ষে থকা মতামত
সম্পৰ্কে লিখা। 6+5=11

What are the reasons for inclusion of
education in the Concurrent List of the
Indian Constitution? Write about the
opinion against this inclusion.

5. (a) শিক্ষক শিক্ষাৰ ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিষদ বা NCTEৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা
কৰা। 5

Explain the role of National Council
for Teacher Education or NCTE.

(b) কোঠাৰী আয়োগে শিক্ষক শিক্ষা তথা প্ৰশিক্ষণ সম্পৰ্কে
কি কি পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল? 5

What suggestions were given by
Kothari Commission regarding teacher
education and training?

6. (a) ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ সংগঠন সম্পৰ্কে লিখা। 5

Write about the organization of
the Rashtriya Madhyamik Shiksha
Abhiyan.

(b) ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ
কি কি? 5

What are the main objectives
of Rashtriya Madhyamik Shiksha
Abhiyan?

(6)

7. ৰাষ্ট্ৰীয় উচ্চতৰ শিক্ষা অভিযানৰ ঘোষণা কোন চনত কৰা হয় ?
এই অভিযানৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ কি কি ? ইয়াৰ কাৰ্য্যৱলী সম্পৰ্কে
আলোচনা কৰা। 1+5+5=11

In which year was the Rashtriya Uchcharat Shiksha Abhiyan announced? What are the main objectives of this Abhiyan? Discuss about its functions.

অথবা /Or

- বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগ গঠনৰ পটভূমি সম্পৰ্কে লিখা।
ভাৰতৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বিকাশত বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ
ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 5+6=11

Write about the background of the formation of the University Grants Commission. Discuss about the role of the University Grants Commission on the development of higher education in India.

(7)

Paper : GE-6.2

(Human Rights Education)

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following questions :

- (a) ৰাষ্ট্ৰসংঘ দিৱস কিমান তাৰিখে পালন কৰা হয় ?

On which date is the UN Day celebrated?

- (b) UNESCOৰ উচ্চ শিক্ষা বিশ্ব সন্মিলনখন কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

When was the UNESCO's World Conference on Higher Education held?

- (c) মানৱ অধিকাৰৰ লগত জড়িত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ এটা মাধ্যম উল্লেখ কৰা।

Mention any one agency of the UNO concerned with Human Rights.

- (d) SHRCৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

What is the full form of SHRC?

- (e) ভিয়েনা ঘোষণা কি ?

What is Vienna Declaration?

- (f) UNESCOৰ যি কোনো এটা কাৰ্য লিখা।

Write any one function of UNESCO.

(g) ৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ বৰ্তমান অধ্যক্ষগৰাকী কোন ?

Who is the present Chairman of the National Human Rights Commission?

(h) সন্ত্রাসবাদৰ যি কোনো এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention any one cause of terrorism.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 5×4=20

Write short notes on the following :

(a) মানৱ অধিকাৰৰ পৰিসৰ

Scope of Human Rights

(b) ভাৰতবৰ্ষত মানৱ অধিকাৰ শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

Need of Human Rights Education in India

(c) মানৱ অধিকাৰ আৰু বেচৰকাৰী সংস্থা

Human Rights and NGO

(d) ছপা মাধ্যম আৰু মানৱ অধিকাৰ

Print Media and Human Rights

3. মানৱ অধিকাৰ বুলিলে কি বুজা ? মানৱ অধিকাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে লিখা। 3+7=10

What is meant by Human Rights? Write about the characteristics of Human Rights.

অথবা /Or

মানৱ অধিকাৰৰ বিভিন্ন তত্ত্বসমূহ কি কি ? ইয়াৰ যি কোনো এটাৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা। 3+7=10

What are the various theories of Human Rights? Explain in detail any one of them.

4. মহিলা উৎপীড়নৰ বিভিন্ন কাৰণ আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ উপায়সমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 5+5=10

Explain about the various causes of violence against women and measures to protect it.

অথবা /Or

সন্ত্রাসবাদ মানে কি ? সন্ত্রাসবাদৰ বিভিন্ন কাৰণ আৰু ইয়াৰ সমাধানৰ উপায়সমূহ আলোচনা কৰা। 5+5=10

Define terrorism. Discuss its various causes and the ways to solve it.

5. শিশুৰ বিৰুদ্ধে কৰা উৎপীড়নৰ কাৰণসমূহ আৰু ইয়াৰ প্ৰতিৰোধৰ উপায়সমূহ কি কি ? আলোচনা কৰা। 6+6=12

What are the causes of violence against children and measures to protect it? Discuss.

(10)

অথবা /Or

আঞ্চলিকতাবাদ কি? আঞ্চলিকতাবাদের ফলাফলসমূহ আলোচনা
কৰা। 4+8=12

What is regionalism? Discuss various
consequences of regionalism.

6. প্রাথমিক আৰু মাধ্যমিক পৰ্যায়ত মানৱ অধিকাৰ শিক্ষাৰ বিষয়ে
আলোচনা কৰা। 5+5=10

Discuss about the Human Rights Education
at the primary and secondary levels of
education.

অথবা /Or

মানৱ অধিকাৰ শিক্ষাৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ
বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 5+5=10

Define Human Rights Education. Explain
briefly about its nature and scope.

7. বেচৰকাৰী সংস্থা বুলিলে কি বুজা? মানৱ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত
জাতীয় স্তৰৰ বেচৰকাৰী সংস্থাসমূহৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা
কৰা। 3+7=10

What do you mean by NGOs? Discuss the
role of national level NGOs in protecting
Human Rights.

(11)

অথবা /Or

ৰাজ্যিক মানৱ অধিকাৰ আয়োগৰ গঠন, ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলীৰ
বিষয়ে আলোচনা কৰা। 3+7=10

Discuss the composition, power and
functions of the State Human Rights
Commission.

Paper : GE-6.3

(Gender and Education)

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) জৈৱিক লিংগ আৰু সামাজিক লিংগৰ মাজত যি কোনো এটা পাৰ্থক্য লিখা।

Write any one difference between Sex and Gender.

(b) সামাজিক লিংগৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of gender.

(c) লিংগ সামাজিকীকৰণ বুলিলে কি বুজা?

What do you mean by gender socialization?

(d) সন্মান বক্ষার্থে কৰা হত্যৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of honour killing.

(e) সুপ্ত পাঠ্যক্ৰম কি?

What is hidden curriculum?

(f) শিশু মিত্ৰ বিদ্যালয়ৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of child-friendly school.

(g) যৌতুক বোধকৰণ আইন, ১৯৬১ৰ এটা বিধান উল্লেখ কৰা।

Mention one provision of the Dowry Prohibition Act, 1961.

(h) হিন্দু বিবাহ আইন, ১৯৫৫ত উল্লিখিত বিবাহ বিচ্ছেদৰ আৰ্জিৰ যি কোনো এটা কাৰণ লিখা।

Write one cause of appeal for divorce mentioned in the Hindu Marriage Act, 1955.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×5=20

Write short notes on the following :

(a) লিংগৰ ভূমিকাৰ প্ৰকৃতি

Nature of Gender Role

(b) আনুভূমিক লিংগ পৃথকীকৰণ

Horizontal Gender Segregation

(c) লিংগ সামাজিকীকৰণত পৰিয়ালৰ ভূমিকা

Role of the Family in Gender Socialization

(d) পিতৃতন্ত্ৰৰ প্ৰকৃতি

Nature of Patriarchy

(e) লিংগ অসমতা আৰু বিদ্যালয়

Gender Inequality and School

3. লিংগ পৃথকীকৰণৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। লিংগ পৃথকীকৰণৰ সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ বিদ্যালয়ত কেনেধৰণৰ পদক্ষেপ ল'ব পৰা যায়? 4+6=10

Explain the concept of gender segregation.
What steps can be taken in school to solve the problem of gender segregation?

অথবা /Or

- সামাজিক লিংগ পক্ষপাতিত্ব মানে কি? পৰিয়াল তথা বিদ্যালয়ৰ ভূমিকাই সামাজিক লিংগ পক্ষপাতিত্বৰ সমস্যা বৃদ্ধিত কিদৰে অৰিহণা যোগায়? ব্যাখ্যা কৰা। 2+4+4=10

What is gender bias? How do the roles of family and school contribute in the increase of gender bias? Explain.

4. কন্যাশূন্য হত্যা আৰু কন্যাসন্তান হত্যাৰ মাজৰ পাৰ্থক্যটো কি? এই দুটা সমস্যাৰ মূল কাৰণসমূহ কি কি? কন্যাশূন্য হত্যা তথা কন্যাসন্তান হত্যা কিদৰে ৰোধ কৰিব পাৰি? 3+4+4=11

What is the difference between female foeticide and female infanticide? What are the basic causes of these two problems? How can female foeticide and female infanticide be stopped?

5. বাল্যবিবাহ কি? কি কি কাৰণৰ বাবে ভাৰতত বাল্যবিবাহ সম্পন্ন হয়? বাল্যবিবাহৰ পৰিণতি সম্পৰ্কে লিখা। 2+4+4=10

What is child marriage? For what reasons are child marriages held in India? Write about the consequences of child marriage.

অথবা /Or

- যৌতুক প্ৰথা বুলিলে কি বুজা? এই সমস্যাৰ বাবে কোনবোৰ কাৰক জগৰীয়া? যৌতুক প্ৰথা নিৰ্মূল কৰাৰ কেইটামান উপায় লিখা। 2+4+4=10

What do you mean by the dowry system? Which factors are responsible for this problem? Write a few measures to eradicate the dowry system.

6. লিংগ সমতা কি? লিংগ সমতা শক্তিশালী কৰি তোলাত বিদ্যালয় তথা সমনীয়া দলৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। 2+4+4=10

What is gender equality? Explain the role of school as well as peer group in reinforcing gender equality.

অথবা /Or

- লিংগ অন্তৰ্ভুক্তি অভিগমন মানে কি? যি কোনো দুটা লিংগ অন্তৰ্ভুক্তি অভিগমন সম্পৰ্কে লিখা। 2+4+4=10

What is gender inclusive approach? Write about any two gender inclusive approaches.

7. মহিলা সংৰক্ষণ বিধেয়ক, ২০০৮ৰ পটভূমি সম্পৰ্কে লিখা।
এই বিধেয়কৰ মূল দফাবোৰ কি কি? মহিলা সংৰক্ষণ বিধেয়ক,
২০০৮ৰ এক চমু মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা। 4+3+4=11

Write about the background of the Women's Reservation Bill, 2008. What are the main points of this Bill? Present a brief evaluation of the Women's Reservation Bill, 2008.

***

Total No. of Printed Pages—5

6 SEM TDC DSE ECO (CBCS) 3 (H)

2 0 2 2

(June/July)

ECONOMICS

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-3

(**International Economics**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer/Answer the following : 1×8=8

- (a) When there is equal cost difference
- (i) trade can take place with gain to both countries
  - (ii) trade can take place at loss to both countries
  - (iii) no trade can take place
  - (iv) None of the above

22P/833

(Turn Over)

- (b) The policy of free trade was supported by
- (i) Adam Smith
  - (ii) J. M. Keynes
  - (iii) Karl Marx
  - (iv) None of them
- (c) The exchange rate at which demand for foreign currency becomes equal to its supply, is called
- (i) equal rate of exchange
  - (ii) mint parity
  - (iii) equilibrium rate of exchange
  - (iv) All of the above
- (d) Under which system, gold was taken as the common unit of parity between currencies of different countries in circulation?
- (i) Bretton Woods system
  - (ii) Gold standard system
  - (iii) Flexible exchange rate system
  - (iv) Managed floating system of exchange rate

- (e) If ₹ 100 is required to buy \$1, instead of ₹ 90 earlier,
- (i) domestic currency has appreciated
  - (ii) domestic currency has depreciated
  - (iii) rupee value of import bill will increase
  - (iv) Both (ii) and (iii)
- (f) What is portfolio investment?
- (g) Define spot exchange rate.
- (h) Mention one feature of an infant industry.

2. Write short notes on any four of the following (within 150 words each) : 4×4=16

- (a) Principle of Absolute Cost Advantage
- (b) Importance of Foreign Capital for LDCs
- (c) Benefits of Free Trade Policy
- (d) Sources of Foreign Exchange
- (e) Bretton Woods Agreement on Currency Exchange Rate

3. (a) Explain how the theory of comparative advantage provides a strong argument in favour of free trade and specialization among countries. Point out the main weaknesses of the theory. 8+4=12

(4)

Or

- (b) Explain how the equilibrium terms of trade are determined by the equation of reciprocal demand. Why is it regarded as an improvement over the comparative cost advantage theory?

8+4=12

4. (a) Define foreign direct investment. Discuss the benefits of foreign direct investment to a home economy. What are the challenges of foreign direct investment?

2+5+4=11

Or

- (b) What is outsourcing? Why do the MNCs outsource their operations? Discuss critically the impacts of MNCs on the development of LDCs.

2+3+6=11

5. (a) (i) Discuss the non-tariff barriers that a country imposes on trade. 6
(ii) What are the major economic arguments for protection? 5

(5)

Or

- (b) Give a brief account of the outward-looking and inward-looking trade strategies. Which one of these two strategies is adopted by India and why?

8+3=11

6. (a) What is meant by foreign exchange rate? "When demand for foreign currency increases, the rate of exchange falls." Explain, how. 3+8=11

Or

- (b) Discuss the causes of fluctuations in the rate of exchange. Mention three arguments for flexible exchange rate.

8+3=11

7. (a) Mention the objectives of the International Monetary Fund. Discuss its role in the maintenance of international liquidity and credit facilities. 3+8=11

Or

- (b) Write an explanatory note on 'the consequences of globalization for a developing country like India'. 11

***

Total No. of Printed Pages—3

6 SEM TDC DSE HST (CBCS) 2 (H)

2 0 2 2

(June/July)

HISTORY

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-2

(**Historiography**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following in *one* word or in *one* sentence each : 1×8=8
- (a) Who was known as the 'Father of History'?
- (b) Which Roman historian was the author of 'Annals' and 'Histories'?
- (c) Who was Ibn Khaldun?
- (d) To which wars were the works of Thucydides related?

(2)

- (e) Who was the author of the book, *The History of the Decline and Fall of the Roman Empire*?
- (f) In which language Mughal emperor Babur wrote his autobiography *Baburnama*?
- (g) Name the chronicles who accompanied Mirjumlah to Assam.
- (h) Who were the authors of *Communist Manifesto*?
2. Write short notes on any *three* of the following : 4×3=12
- (a) Relation of History with Sociology
- (b) Chinese historiographer Ssuma Chien
- (c) Enlightenment historiography
- (d) Regional historical tradition in Maharashtra
- (e) James Mill
3. What are the sources of history? Discuss the internal and external criticisms of the sources. 4+8=12
- Or
- Define the term 'history' and briefly describe its scope. 6+6=12

(3)

4. Make an assessment of Herodotus and Thucydides. 6+6=12
- Or
- Write an essay on medieval European historiography with special reference to Christian chronicles. 5+7=12
5. "Scientific Revolution has been able to make its impact on historical writings." Discuss. 12
- Or
- Write a note on Marxism and its impact on history-writing. 8+4=12
6. Discuss the importance of *Rajatarangini* of Kalhana as a historical text of early India. 12
- Or
- Write a note on the historical traditions of medieval Assam. 12
7. Make an assessment of Sir William Jones as a founder of the Asiatic Society of Bengal. 12
- Or
- Write a note on Subaltern historiography. 12

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 2 (H)

2 0 2 2

(June/July)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-2

(**Understanding Global Politics**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

(a) Peace of Westphalia was signed in the year 1648/1618/1568.

(Choose the correct option)

(b) What is the full form of GATT?

(c) Mention one feature of cultural globalization.

(2)

- (d) In which year was 'the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples' adopted?
- (e) Suggest one measure to curb terrorism.
- (f) Who is the author of the book, *Global Civil Society*?
- (g) Mention one major global environmental problem of the contemporary times.
- (h) Which day of the year is observed as the World Environment Day?
2. Write short notes on the following : 4×4=16
- (a) Legal and political sovereignty
- (b) Bretton Woods System
- (c) Objectives of World Trade Organization
- (d) Methods of conflict resolution
3. What is meant by the State system? Trace the evolution of the State system since the Treaty of Westphalia. 4+8=12

Or

Define sovereignty. Do you think globalization has really affected the concept of State Sovereignty? Elucidate. 4+8=12

(3)

4. Discuss the positive and negative impacts of globalization on the economies of the developing societies. 11

Or

Write briefly on transnational economic actors. Examine the role of transnational economic actors in international relations. 3+8=11

5. Define the concept of culture in global politics. Discuss the impacts of globalization on culture. 3+8=11

Or

Make an attempt to critically discuss how globalization affects cultural identities with particular emphasis on Third World countries. 11

6. What do you mean by global inequality? Identify the major causes of inequality among nations. 3+8=11

Or

Define terrorism. Discuss how terrorism has become a menace to the international community. 3+8=11

(4)

7. Critically discuss the efforts undertaken by the United Nations for the conservation of world environment. 11

Or

What is global civil society? Discuss the role that the global civil society can play in bringing the world together. 11

***

6 SEM TDC DSE EDN (CBCS) 1 (H)

2022

(June/July)

EDUCATION

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-1

(**Human Rights Education**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions/Fill in the blanks : 1×8=8
- (a) The Social Theory of Human Rights was developed by _____ and Mill.
- (b) The Child Labour Act was passed in the year _____.
- (c) YUVA stands for Youth for _____.

(2)

- (d) In which year was the Prohibition of Sati Act passed?
- (e) What do you mean by regionalism?
- (f) Write one objective of Human Rights Education.
- (g) What do you mean by pro-social behaviour?
- (h) What is meant by Universal Declaration of Human Rights?

2. Answer the following questions : $2 \times 8 = 16$

- (a) Name any two Human Rights Movements in India.
- (b) With which movement, Medha Patkar was related? Mention one main objective of this movement.
- (c) Write two causes of terrorism.
- (d) Mention two measures to protect child trafficking.
- (e) Write two factors of Human Rights Education.
- (f) Write two ways of giving Human Rights Education at secondary level.

22P/837

(Continued)

(3)

- (g) Which was called as International Bill on Human Rights and which conference accepted 'World Plan of Action'?
- (h) Mention any two functions of mass media.

3. Write short notes on the following : $4 \times 4 = 16$

- (a) Marxist theory
- (b) Child labour
- (c) Curriculum of Human Rights Education at primary level
- (d) Functions of UNESCO

4. What is Human Rights? What are its natures? Explain the scope of Human Rights. $1+4+5=10$

Or

Explain about Human Rights Movement in India. 10

5. Write about the types of poverty and causes of poverty in India. $4+6=10$

Or

What is domestic violence? Mention three causes of violence against women in India. Give your suggestions to prevent violence against women in India. $2+3+5=10$

22P/837

(Turn Over)

6. What are the needs of Human Rights Education? Discuss about the factors that promoting Human Rights Education in India.

5+5=10

Or

What do you mean by Human Rights Education? Discuss about Human Rights Education at primary and secondary levels of education in India.

2+4+4=10

7. Discuss about the role of NGOs/voluntary organizations in protecting Human Rights. 10

Or

Mention three international agencies of Human Rights Education. Discuss the role of National Human Rights Commission (NHRC) and Electronic Media for safeguard of Human Rights in India.

3+3+4=10

***

Total No. of Printed Pages—3

6 SEM TDC DSE HST (CBCS) 1 (H)

2 0 2 2

(June/July)

HISTORY

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-1

(Social and Economic History of Assam)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×8=8

- (a) Who issued the Nidhanpur Copper Plate inscription?
- (b) In which district of Assam are the archaeological remains of Surya Pahar situated?
- (c) Who was the author of the text, *Parijat Haran*?

(2)

- (d) Who established the Sundaridiya Satra?
- (e) What was 'manmati'?
- (f) In which year was the Asam Sahitya Sabha formed?
- (g) Who discovered the tea bush in Assam?
- (h) Who was the first editor of the magazine, *Orunodoi*?
2. Write short notes on any *three* of the following : 4×3=12
- (a) Buddhism in Ancient Assam
- (b) Satra Institution
- (c) Internal Trade in Medieval Assam
- (d) Asam Sahitya Sabha
- (e) Water Transport System in Colonial Assam
3. Write an essay on social classes and occupational groups of ancient Assam. 6+6=12
- Or*
- Give short description on agricultural system of ancient Assam. 12

(3)

4. Discuss the impact of the Neo-Vaishnavite Movement on the development of Assamese literature. 12
- Or*
- Discuss the Paik system as a social organization of medieval Assam.
5. Evaluate the trade system of medieval Assam with special reference to different trade items. 12
- Or*
- Analyze the Posa system as an economic relation between the hills and the valley.
6. Discuss the factors which contributed in the emergence of the middle class in the colonial Assam. 12
- Or*
- Give an account on the development of press in colonial Assam.
7. Describe the history of cottage industry in colonial Assam. 12
- Or*
- Highlight the development of transport and communication system in colonial Assam.

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 3 (H)

2022

(June/July)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-3

(India's Foreign Policy in a Globalizing World)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

(a) When did India sign the Tashkent Agreement?

(b) How many times did India become the non-permanent member of UN Security Council till now?

(c) What does BIMSTEC stand for?

(2)

(d) ASEAN was established in the year _____.

(Fill in the blank)

(e) The 'Treaty of Friendship and Peace in 1950' was concluded between

(i) India-Sri Lanka

(ii) India-China

(iii) India-Nepal

(iv) India-Bhutan

(Choose the correct answer)

(f) In which year India adopted economic liberalisation policy?

(i) 1990

(ii) 1991

(iii) 1992

(Choose the correct answer)

(g) Mention any one provision of 'Simla Agreement'.

(h) What is Perestroika?

2. Write short notes on the following : 4×4=16

(a) Objectives of SAARC

(b) Indo-US Nuclear deal

(3)

(c) Importance of Environment Security

(d) Major aspects of India's economic diplomacy

3. Discuss the internal and external determinants of India's Foreign Policy. 12

Or

Critically discuss the effectiveness of the role of major political institutions in making the Foreign Policy of India.

4. Analyze critically Indo-US relations in the post-Cold War era. 11

Or

Discuss Indo-Russian relations since 1992. Point out the major challenges in this regard.

7+4=11

5. Discuss India-China relationship in the Nehruvian era. Have you noticed any change in the recent past in this context? Substantiate. 11

Or

Analyze India's engagement with China in the security and economic issues since 2014. 11

(4)

6. Mention the factors responsible for Indo-Pak conflicts. Suggest effective measures to improve the relations between India and Pakistan. 7+4=11

Or

Make an attempt to critically discuss India's engagement with ASEAN since 2009. 11

7. Discuss India's role in the UNO. On which ground, India may, according to you, be included in UNSC as its permanent member? Discuss. 6+5=11

Or

Critically discuss India's Nuclear Policy. 11

***

Total No. of Printed Pages—6

6 SEM TDC DSE ECO (CBCS) 2 (H)

2 0 2 2

(June/July)

ECONOMICS

(Discipline Specific Elective)

(For Honours)

Paper : DSE-2

(**Environmental Economics**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer/Answer the following : 1×8=8

(a) The environmental Kuznets curve postulates

(i) an inverted U relationship between any pollutant and per capita income

- (ii) proportional relationship between any pollutant and per capita income
  - (iii) a U relationship between any pollutant and per capita income
  - (iv) None of the above
- (b) Which one of the following is not a source of market failure?
- (i) Public goods
  - (ii) Product is both rival and excludable
  - (iii) Presence of externalities
  - (iv) Asymmetric information
- (c) The optimum level of economic activity and associated pollution from society's point of view occur where
- (i) marginal private benefit = marginal private cost
  - (ii) marginal social benefit = marginal social cost
  - (iii) marginal social benefit = zero
  - (iv) None of the above
- (d) Interdependence between living organisms and environment is called
- (i) ecology

- (ii) economy
  - (iii) environment
  - (iv) None of the above
- (e) Environmental quality is a
- (i) private good
  - (ii) public good
  - (iii) merit good
  - (iv) None of the above
- (f) Write the Brundtland Commission's definition of sustainable development.
- (g) Kyoto Protocol is associated with
- (i) reduction of greenhouse gases
  - (ii) carbon trading
  - (iii) Both (i) and (ii)
  - (iv) Neither (i) nor (ii)
- (h) The compound responsible for causing ozone layer depletion is
- (i) CO₂
  - (ii) methane
  - (iii) nitrous oxide
  - (iv) CFCs

(4)

2. Write short notes on any *four* of the following : 4×4=16

- (a) Difference between social cost and private cost
- (b) Common property resources
- (c) Externalities and its types with suitable examples
- (d) Strong and weak sustainabilities
- (e) Pollution haven hypothesis
- (f) Non-market values

3. (a) Explain the relationship between environmental economics and resource economics. Discuss the evolution of environmental economics as a subject. 6+6=12

Or

(b) Discuss critically the environment-economy interlinkages with the help of a flow diagram. 12

4. (a) Discuss the role of property rights in relation to the Coase theorem. What are the limitations of the theorem? 8+3=11

(5)

Or

(b) Define market failure. What are the causes of market failure? What possible interventions could make a market economy perform better? 2+6+3=11

5. (a) Discuss the various indicators of measuring sustainability. 11

Or

(b) Explain briefly the economic instruments of environmental policies. What are the advantages and disadvantages of this method? 5+6=11

6. (a) Explain the major global environmental problems. Suggest a few practical solutions to the existing problems. 8+3=11

Or

(b) What is climate change? How are human activities responsible for global climate change? Explain briefly the impacts of climate change on the environment. 2+4+5=11

7. (a) Explain the contingent valuation method of valuing environment. What are its limitations? 8+3=11

Or

- (b) Explain the travel cost method of valuing environment. What are its limitations? 8+3=11

***

Total No. of Printed Pages—5

6 SEM TDC DSE ENG (CBCS) 3 (H/NH)

2022

(June/July)

ENGLISH

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSC-3

(**Partition Literature**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

1. Answer any one of the following questions : 15

- (a) Examine how Intizar Hussain's *Basti* captures the protagonist Zakir's intense feeling of nostalgia and displacement in the backdrop of the Partition.

(2)

- (b) Elucidate with examples, the motif of strife and loss as it recurs through Intizar Hussain's *Basti*.
- (c) Attempt a critical understanding of the narrative technique of Intizar Hussain's *Basti* with special reference to the significance of memory as implicit in the text.
2. Write a short note on any one of the following : 5
- (a) Metaphorical significance of the character of Sabirah
- (b) Indian mythology as a literary device in *Basti*
- (c) Zakir's disillusionment with the 'new nation'

UNIT—II

3. Answer any one of the following questions : 15
- (a) Examine Amitav Ghosh's *The Shadow Lines* as an exploration into the issues of national borders and 'partitioning history' in the specific case of India.

(3)

- (b) Elucidate on the contextual significance of the major symbols in Amitav Ghosh's *The Shadow Lines*.
- (c) Attempt an explanation of the historical events as they inform into the text of Amitav Ghosh's *The Shadow Lines*.
4. Write a short note on any one of the following : 5
- (a) Character sketch of either Tha'mma or Ila
- (b) Theme of Partition in *The Shadow Lines*

UNIT—III

5. Answer any one of the following questions : 15
- (a) Analyze critically the metaphorical significance of the 'House' in Dibyendu Palit's *Alam's Own House*. How does the writer bring out the pain of 'exile' and 'belonging' in the story?
- (b) Can you read Manik Bandopadhyay's *The Final Solution* as a story that rejects gendered roles in the backdrop of the Partition? Elucidate.

(4)

- (c) Attempt a critique of the representation of the 'madhouse' in *Toba Tek Singh* as symbolic of a microcosm of the nation at large.

Or

Do you consider Lalithambika Antharjanam's *A Leaf in the Storm* as a story of violence, survival and recovery? Explain with examples from the text.

6. Attempt a short analysis of any one of the following, with reference to your prescribed texts :

5

- (a) The violated female body in the Partition
(b) Trope of madness in Partition Literature
(c) Homelessness and exile

UNIT—IV

7. Answer any one of the following questions :

15

- (a) Identify and elucidate the note of optimism in Faiz Ahmad Faiz's *For Your Lanes, My Country*. Do you consider the poem to be too idealistic given the grave circumstances of the Partition?

(5)

- (b) Discuss how Jibanananda Das's poem, *I Shall Return to This Bengal* records the loss of a land recreated through a complex set of imagery.

- (c) "There are some more partitions to be done that partition was only the first one."

In the light of the quoted lines, explain how partition is a continuous process in the subcontinent.

8. Explain, with reference to the context, any one of the following :

5

- (a) For Love of Bengal's rivers, fields, crops,
I'll come this way
To this sad green shore of Bengal,
drenched by the Jalangi's waves.

- (b) This is how people fight oppression,
their ritual isn't new, nor are my ways new.
This is how we always grew flowers in fire,
their defeat isn't new, our victory isn't new.

- (c) I've to locate that mad fellow
Who used to speak up from a branch
high above :
"He's god—
He alone has to decide—whose village to
whose side."

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE HST (CBCS) 2 (NH)

2 0 2 2

(June/July)

HISTORY

(Discipline Specific Elective)

(For Non-Honours)

Paper : DSE-2

**[Polity, Society and Economy of Modern Assam
(1826-1947)]**

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) কোন চনত ডেভিদ স্কটে অসমত গৱৰ্ণৰ-জেনেৰেলৰ
ৰাজনৈতিক এজেণ্ট হিচাপে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল?

In which year was David Scott become
the political agent to the
Governor-General in Assam?

(b) কোন চনত মণিৰাম দেৱানক ফাঁচী দিয়া হৈছিল?

In which year was Maniram Dewan
hanged to death?

22P/1023

(Turn Over)

(c) কোন চনত অসমে চীফ কমিছনাৰৰ অধীনৰ প্ৰদেশ হিচাপে স্বীকৃতি লাভ কৰিছিল ?

In which year was Assam become a Chief Commissioner's province?

(d) কোন চনত বঙ্গ বিভাজন হৈছিল ?

In which year was Bengal partitioned?

(e) অসমৰ কোনজন প্ৰাদেশিক কংগ্ৰেছৰ নেতাই 'কাৰাগাৰৰ চিঠি' কিতাপখন ৰচনা কৰিছিল ?

Which provincial Congress leader from Assam was the author of the work, *Karagaror Chithi*?

(f) অসম এছ'চিয়েছন কেতিয়া গঠন হৈছিল ?

In which year was the Assam Association formed?

(g) যোৰহাট সাৰ্বজনিক সভাৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন আছিল ?

Name the founder of the Jorhat Sarbajanik Sabha.

(h) অসমত কোনে চাহ গাছ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল ?

Who discovered the tea bush in Assam?

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 4×3=12

Write short notes on (any three) :

(a) গোমধৰ কোঁৱৰ

Gomdhar Konwar

(b) অৰুণোদয়

Orunodoi

(c) স্বদেশী আন্দোলন

Swadeshi Movement

(d) তেজপুৰ ৰায়ত সভা

Tezpur Ryot Sabha

(e) কয়লা উদ্যোগ আৰু অসমত ইয়াৰ উন্নয়ন

Coal industry and its development in Assam

3. ডেভিড স্কটে প্ৰবৰ্তন কৰা প্ৰশাসনিক পৰিৱৰ্তনসমূহৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা। 12

Write a brief note on the administrative changes introduced by David Scott.

অথবা / Or

ব্ৰিটিছ শাসনৰ প্ৰাক্ক্ষণত অসমৰ ৰাজনৈতিক অৱস্থা সম্পৰ্কে বিশ্লেষণ কৰা।

Analyze the political condition in Assam on the eve of the British rule.

4. অসমত সংঘটিত হোৱা ১৮৫৭ চনৰ বিদ্রোহৰ কাৰণবোৰ আলোচনা কৰা। 12

Discuss the causes leading to the outbreak of the Revolt of 1857 in Assam.

অথবা / Or

কিদৰে অসমত ব্ৰিটিছে সাম্ৰাজ্য সম্প্ৰসাৰণ কৰিছিল, বৰ্ণনা কৰা।

Describe how the British expanded their regime in Assam.

5. অসহযোগ আন্দোলনত অসমৰ অবিহণা সম্পৰ্কে এটা টোকা লিখা। 12

Give an account of the contribution of Assam in the Non-Cooperation Movement.

অথবা / Or

ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনত অসমৰ অবিহণা সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the contribution of Assam in account of the Quit India Movement.

6. অসমত ছপা মাধ্যমৰ বিকাশৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা। 12

Write a note on the growth of press in Assam.

অথবা / Or

অসমৰ জাতীয় চেতনাৰ উন্মেষৰ কাৰণসমূহ আলোচনা কৰা।

Discuss the causes leading to the growth of national consciousness in Assam.

7. অসমত তৈল উদ্যোগৰ বিকাশ সম্পৰ্কীয় এটা টোকা লিখা। 12

Write a note on the growth of the oil industry in Assam.

অথবা / Or

অসমত বেল ব্যৱস্থাৰ বিকাশ সম্পৰ্কে এটা আলোচনা আগবঢ়োৱা।

Describe the development of railways in Assam.

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE ASM (CBCS)
1(H)/2(NH)

2022

(June/July)

ASSAMESE

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-1(H)/2(NH)

(Introduction to World Literature)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

১। চমু উত্তৰ লিখাঁ (যি কোনো আঠটা) : ১×৮=৮

(ক) 'বিশ্ব সাহিত্য' ধাৰণাটো কোনে প্ৰবৰ্তন কৰিছিল ?

(খ) দুস্মন্ত আৰু শকুন্তলাৰ প্ৰথম দেখা-দেখি ক'ত হৈছিল ?

(গ) 'ইলিয়াড' মহাকাব্যখন কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

(ঘ) 'অশ্ৰুতীৰ্থ'ৰ সৰ্বযু চৰিত্ৰটোৰ মূল নাটকত কি নাম
আছিল ?

22P/877

(Turn Over)

- (ঙ) 'সময়ৰ সন্তানবোৰ' কবিতাটোত 'বাছিয়াৰ পেটৰ পোৱালিবোৰ' বুলি কোন শ্ৰেণীৰ লোকক বুজাইছে?
- (চ) আফ্কে আৰু মাৰ্টিনৰ সন্তান কেইটি আছিল?
- (ছ) মোপাৰ্ছ কোন ভাষাৰ লেখক?
- (জ) 'হীৰাৰ হাৰ' গল্পটোৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰটোৰ নাম কি?
- (ঝ) কাউন্টি কিউলেন কোন দেশৰ কবি?
- ২। (ক) বিশ্ব সাহিত্য বুলিলে কি বুজা? বিশ্ব সাহিত্য সম্পৰ্কে বিভিন্নজন আলোচকে আগবঢ়োৱা ধাৰণাৰ আধাৰত বিশ্ব সাহিত্যৰ বিষয়ে এটি সংজ্ঞা যুগুত কৰা। $৩+৭=১০$
- অথবা
- (খ) 'অভিজ্ঞান শকুন্তলম্'ৰ চতুৰ্থ অংকত বিশ্বজনীন মানৱীয় আৱেদন কেনেদৰে প্ৰতিফলিত হৈছে, আলোচনা কৰা। ১০
- ৩। (ক) "বিশ্বসাহিত্য এক, কেৱল তাৰ প্ৰকাশ ঘটি আহিছে পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ভাষাত।" এই উক্তিৰ আধাৰত বিশ্বসাহিত্যৰ স্বৰূপ ব্যাখ্যা কৰা। ১৪
- অথবা
- (খ) কালিদাসৰ 'অভিজ্ঞান শকুন্তলম্' নাটকৰ চতুৰ্থ অংকত প্ৰতিফলিত হোৱা প্ৰকৃতিৰ চিত্ৰণ সম্পৰ্কে চমুকৈ এটি আলোচনা যুগুত কৰা।

- ৪। (ক) মোপাৰ্ছৰ 'হীৰাৰ হাৰ' গল্পৰ মাতিলদে লোৱাজেল আৰু অ'হেনবীৰ 'উপহাৰ' গল্পৰ ডেলা চৰিত্ৰ দুটিৰ এটি তুলনামূলক আলোচনা যুগুত কৰা। ১৫
- অথবা
- (খ) "প্ৰেমৰ গভীৰতা, সমাজৰ শ্ৰেণী-বৈষম্য, তথাকথিত উচ্চ শ্ৰেণীৰ আত্মপ্ৰবঞ্চনা 'মাৰ্কচীৰ স্বপ্ন' গল্পৰ উপজীব্য।" আলোচনা কৰা।
- ৫। (ক) টমাছ হাৰ্ডিৰ 'জীৱমৃত' কবিতাটিত বিচ্ছিন্নতাবোধে গ্ৰাস কৰি অনা আধুনিক মানুহৰ যন্ত্ৰণাময় জীৱনৰ ছবি কিদৰে প্ৰকাশিত হৈছে, কবিতাটোৰ আলমত বিচাৰ কৰা। ১৪
- অথবা
- (খ) 'ঘটনা' আৰু 'ক'লা মানুহৰ ল'ৰা' শীৰ্ষক কবিতা দুটিত প্ৰকাশিত বৰ্ণবৈষম্যৰ বিষয়ে এটি তুলনামূলক আলোচনা যুগুত কৰা।
- ৬। (ক) 'অশ্ৰুতীৰ্থ' নাটকৰ কাহিনীভাগ চমুকৈ উল্লেখ কৰি নাটখনিত নাট্যকাৰৰ মৌলিকতা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। $৭+৭=১৪$
- অথবা
- (খ) "বহিঃসংঘাততকৈ অন্তঃসংঘাতে 'অশ্ৰুতীৰ্থ' নাটকৰ নাটকীয় গুণ বৃদ্ধি কৰিছে।" এই যুক্তিৰ আধাৰত 'অশ্ৰুতীৰ্থ' নাটকৰ নাটকীয় সংঘাত সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। ১৪

৭। চমু টোকা লিখাঁ (যি কোনো এটাৰ) :

- (ক) 'আফকে'ৰ চৰিত্ৰত প্ৰতিফলিত বিশ্বজনীন মাতৃহৰ ছবি
(খ) 'আফকেজ টেন' উপন্যাসত প্ৰতিফলিত শিশু-মনস্তত্ত্ব

***

Total No. of Printed Pages—6

6 SEM TDC DSE ECO (CBCS) 3 (NH)

2022

(June/July)

ECONOMICS

(Discipline Specific Elective)

(For Non-Honours)

Paper : DSE-3

(**Public Finance**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা/শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

1×8=8

Answer/Choose the correct option of the following :

- (a) চৰকাৰী বিত্তৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define public finance.

- (b) তলৰ কোনটো সামাজিক দ্ৰব্য ?

Which of the following is a public good?

- (i) ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ

National Highways

(2)

- (ii) চিকিৎসা সেৱা
Medical Service
- (iii) অনাময় ব্যৱস্থা
Sanitation
- (iv) শিক্ষাৰ সেৱা
Educational Service
- (c) ৰাজহুৱা দ্ৰব্যৰ দক্ষ বণ্টন বুলিলে কি বুজা ?
What do you mean by efficient allocation of public good?
- (d) উৎপাদনৰ যোগাত্মক বাহ্যিকতাৰ এটা উদাহৰণ লিখা ।
Write one example of positive production externality.
- (e) যি কৰৰ সংঘাত আৰু আপাতন এজন ব্যক্তিয়ে বহন কৰে সেই কৰৰ নাম কি ?
What is the name of the tax which impact and incidence is borne by same person?
- (f) ৰাজকোষীয় ঘাট কি ?
What is fiscal deficit?
- (g) GST ভাৰতত কেতিয়া আৰম্ভণি কৰা হৈছিল ?
When did GST introduce in India?
- (h) পঞ্চদশ বিত্ত আয়োগৰ অধ্যক্ষ কোন ?
Who is the Chairman of the 15th Finance Commission?

22P/836

(Continued)

(3)

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16
Write short notes on any four of the following (within 150 words each) :
- (a) বজাৰ বিফলতা
Market failure
- (b) বিশুদ্ধ আৰু অশুদ্ধ ৰাজহুৱা দ্ৰব্য
Pure and impure public goods
- (c) যোগাত্মক আৰু ঋণাত্মক বাহ্যিকতা
Positive and negative externality
- (d) কৰৰ বোজা
Burden of tax
- (e) স্থানীয় বিত্ত
Local finance

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. (a) চৰকাৰী বিত্ত বিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিধি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। চৰকাৰী বিত্ত বিজ্ঞানৰ প্ৰধান ভাগবোৰ উল্লেখ কৰি প্ৰত্যেকৰে গুৰুত্ব সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰা। 6+6=12

Discuss the nature and scope of public finance. Mention different components of public finance and explain the importance of each of them.

22P/836

(Turn Over)

(4)

অথবা / Or

- (b) চৰকাৰী বিত্ত আৰু ব্যক্তিগত বিত্তৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।
চৰকাৰৰ বৰ্দ্ধন কাৰ্য, বিতৰণ কাৰ্য আৰু সুস্থিৰতা বক্ষা
কাৰ্যৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। 6+6=12

Distinguish between public finance and private finance. Explain the importance of allocation, distribution and stabilization functions of the government.

4. (a) বাজহুৱা দ্ৰব্যৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা। মুক্ত
বিতৰণৰ সমস্যা বুলিলে কি বুজা? 8+3=11

Explain the characteristics of public goods with examples. What do you mean by free rider problem?

অথবা / Or

- (b) বাজহুৱা দ্ৰব্যৰ দক্ষ বিতৰণৰ লিণ্ডলৰ তত্ত্বটোৰ
সমালোচনাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 11

Critically explain the Lindahl theory of efficient allocation of public goods.

5. (a) প্ৰদূষণকাৰীক সম্পত্তিৰ অধিকাৰ প্ৰদানৰ জড়িয়তে ক'জৰ
তত্ত্বটো উপযুক্ত চিত্ৰসহ ব্যাখ্যা কৰা। 11

Explain Coase theory when the property rights are assigned to the polluter using suitable diagram.

22P/836

(Continued)

(5)

অথবা / Or

- (b) বাহ্যিকতাৰ সমস্যা সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত কৰ, বাজসাহায্য
আৰু প্ৰদূষণ অনুজ্ঞাপত্ৰৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 11

Explain the role of taxes, subsidies and pollution permits to control the problems of externalities.

6. (a) কৰৰ অগ্ৰগামী স্থানান্তৰকৰণ আৰু পশ্চাদগামী
স্থানান্তৰকৰণ বুলিলে কি বুজা? কৰ আপাতনৰ চাহিদা
আৰু যোগান তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। 4+7=11

What are meant by forward shifting and backward shifting of tax? Explain the demand and supply theory of tax incidence.

অথবা / Or

- (b) পূৰ্ণ প্ৰতিযোগী বজাৰ আৰু একচেটিয়া বজাৰত উপাদান
কৰৰ আপাতন সম্পৰ্কে উপযুক্ত চিত্ৰসহ ব্যাখ্যা কৰা।

6+5=11

Explain the incidence of factor taxes under perfect competition and monopoly with suitable diagram.

7. (a) ভাৰতীয় কৰ ব্যৱস্থাৰ চলিত বিষয়সমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the current issues of India's tax system.

22P/836

(Turn Over)

(6)

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ চলিত বাজেট, 2022-23ৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ
ব্যাখ্যা কৰা। 11
- Explain the main features of India's
Central Budget, 2022-23.

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE ENG (CBCS) 1 (H/NH)

2022

(June/July)

ENGLISH

(Discipline Specific Elective)

(For Honours and Non-Honours)

Paper : DSE-1

(**Literary Theory**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

UNIT—I

(**Marxism**)

1. Answer any one of the following questions : 15

(a) How does Gramsci distinguish 'civil society' and 'political society' in connection to the function of intellectuals in society?

(b) "All ideology hails or interpellates concrete individuals as concrete subjects." Discuss Althusser's concept of the subject in the light of this statement.

(2)

- (c) For Gramsci, hegemony operates through civil society. Discuss with reference to his essay, *The Formation of the Intellectuals*.
2. Answer any one of the following questions : 5
- (a) How can Gramsci's theory of hegemony be applied to read literary texts?
- (b) What role do intellectuals play in the maintenance or subversion of hegemonic control?
- (c) What does Althusser mean by reproduction of the means of production and reproduction of labour power in the context of ideology?

UNIT—II

(Feminism)

3. Answer any one of the following questions : 15
- (a) Critically respond to the idea of female literary tradition in relation to Showalter's essay, *Twenty Years on : A Literature of Their Own Revisited*.
- (b) How does Irigaray contend that homosexuality and homosociality exist in society? Examine critically.
- (c) How does Irigaray relate sexuality and trade? Explain.

(3)

4. Answer any one of the following questions : 5
- (a) Discuss after Elaine Showalter the concept of 'New Women'.
- (b) Comment on the concept of 'trading of women' as presented by Irigaray in her essay, *When the Goods Get Together*.
- (c) Briefly comment on Irigaray's critique of Freud.

UNIT—III

(Post-structuralism)

5. Answer any one of the following questions : 15
- (a) Discuss how Derrida overturns Western notions about structure, center and the structurality of structure.
- (b) Discuss Foucault's critique of the concepts of ideology and repression in the elaboration of his theory of power.
- (c) For Derrida, the center "closes off the play, which it opens up and makes possible". Discuss the idea of the center in governing the operations within any structure.
6. Answer any one of the following questions : 5
- (a) Briefly outline Foucault's theory of power.
- (b) In what way Derrida brings in Claude Levi-Strauss to his discussion?

- (c) Discuss briefly (any one) :
- (i) Structure and Anti-structuralism
  - (ii) Decentering the center

UNIT—IV

(Post-colonial Studies)

7. Answer any one of the following questions : 15
- (a) How does Mahatma Gandhi explain passive resistance in *Hind Swaraj*?
  - (b) How does Edward Said discuss 'Orientalism' as a way of defining and locating Europe's 'other'? Examine.
  - (c) How does Aijaz Ahmad problematize the category of 'Indian Literature'? Discuss.
8. Answer any one of the following questions : 5
- (a) Discuss Gandhi's views on education as elaborated in *Hind Swaraj*.
  - (b) What is the crisis referred to in Edward Said's *Orientalism*?
  - (c) Discuss, in brief, the institutional problems encountered while talking of a separate entity such as 'Indian Literature'.
  - (d) How does Ahmad link Indian culture and languages with 'Indian Literature'?

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE EDN (CBCS) 2 (NH)

2022

(June/July)

EDUCATION

(Discipline Specific Elective)

(For Non-Honours)

Paper : DSE-2

(Education in Post-Independent India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

- (a) ভাৰতৰ সংবিধানখন কেতিয়া কাৰ্যকৰী কৰা হৈছিল ?
When did the Constitution of India
implement?
- (b) এলাহাবাদ বিশ্ববিদ্যালয় কেতিয়া প্রতিষ্ঠা কৰা হৈছিল ?
In which year was the Allahabad
University established?
- (c) ভাৰতীয় গণপৰিষদৰ সভাপতি কোন আছিল ?
Who was the Chairperson of the
Constituent Assembly?

(2)

- (d) কোঠাৰী আয়োগ কেতিয়া গঠিত হৈছিল ?
When did Kothari Commission set up?
- (e) সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদত নৰীশিক্ষাৰ কথা উল্লেখ আছে ?
Which Article of the Constitution states on women education?
- (f) ১৯৫২-৫৩ চনৰ মুদালিয়াৰ আয়োগৰ মতে মাধ্যমিক শিক্ষাৰ পাঠ্যক্রমৰ যি কোনো এটা ত্রুটি/দোষ উল্লেখ কৰা।
Mention any one defect of existing curriculum of secondary education according to Mudaliar Commission, 1952-53.
- (g) MCI ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
Write the full form of MCI.
- (h) ৰাষ্ট্ৰীয় জ্ঞান আয়োগ (২০০৫)ৰ অধ্যক্ষ কোন আছিল ?
Who was the Chairman of the National Knowledge Commission, 2005?

2. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা যি কোনো চাৰিটাৰ চমু টোকা লিখা :

5×4=20

Write short notes on any four of the following :

- (a) বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক শিক্ষা
Free and compulsory education

(3)

- (b) মুদালিয়াৰ আয়োগ, ১৯৫২-৫৩ৰ মতে মাধ্যমিক শিক্ষাৰ সমস্যাসমূহ
Defects of secondary education according to Mudaliar Commission, 1952-53
- (c) কোঠাৰী আয়োগ নিযুক্তিৰ কাৰণ
Reason for setting up of Kothari Commission
- (d) ৰাষ্ট্ৰীয় উচ্চতৰ শিক্ষা অভিযান (RUSA)ৰ চাৰিটা বৈশিষ্ট্য
Four characteristics of Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan (RUSA)
- (e) ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ উদ্দেশ্য
Objectives of Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan
- (f) ৰাষ্ট্ৰীয় মূল্যায়ন আৰু প্ৰত্যয়ন পৰিষদ (NAAC)ৰ উদ্দেশ্য আৰু মিছন
Objectives and mission of National Assessment and Accreditation Council (NAAC)

3. স্বাধীনতাৰ সময়ত ভাৰতৰ শিক্ষাৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে লিখা। 11

Write briefly about the situation of education in India at the time of Independence.

অথবা / Or

ভাৰতীয় সংবিধানৰ শিক্ষা-সম্পৰ্কীয় সাংবিধানিক ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা।

Discuss elaborately the provisions of the Indian Constitution regarding education.

4. পৰীক্ষা পদ্ধতিৰ সংস্কাৰৰ বাবে কোঠাৰী আয়োগে দিয়া পৰামৰ্শসমূহ উল্লেখ কৰা। 11
Mention the recommendations of Kothari Commission regarding the reformation of examination system.

5. ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযান মানে কি? ৰাষ্ট্ৰীয় মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানৰ কাৰ্য বা পদ্ধতিসমূহ আলোচনা কৰা। 11
What is Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan? Discuss the functions of Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan.

6. সৰ্বশিক্ষা অভিযান মানে কি? সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যবিধি লিখা। 2+9=11
What is Sarva Shiksha Abhiyan? Write the objectives and functions of Sarva Shiksha Abhiyan.

7. ৰাষ্ট্ৰীয় বা জাতীয় শিক্ষানীতিৰ মুখ্য উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 8
Discuss about the major objectives of the National Policy on Education.

অথবা / Or

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি, ১৯৬৮ সম্পৰ্কে লিখা।

Write about the National Education Policy, 1968.

***

Total No. of Printed Pages—4

6 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 1 (NH)

2022

(June/July)

POLITICAL SCIENCE

(Discipline Specific Elective)

(For Non-Honours)

Paper : DSE-I

(**Democracy and Governance**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) স্থানীয় স্বায়ত্তশাসনৰ পিতৃ বুলি কাক কোৱা হয় ?

Who is regarded as the father of local self-government?

(b) আমেৰিকাত ৰাজনৈতিক যোগাযোগ ক্ষেত্ৰৰ আঁৰৰ মূল ব্যক্তি দুজন কোন আছিল ?

Who were the two prominent persons behind the field of political communication in America?

22P/869

(Turn Over)

(2)

(c) SEBI-ৰ বৰ্তমানৰ সভাপতিজনৰ নাম লিখা।

Write the name of the present Chairperson of SEBI.

(d) সৰ্বভাৰতীয় কৃষকসভা পোনপ্ৰথমে কেতিয়া স্থাপন হৈছিল ?

When was the 'All India Kisan Sabha' formed for the first time?

(e) অসমৰ এটা বাণিজ্যিক সংস্থাৰ নাম লিখা।

Name one trade union of Assam.

(f) ভাৰতীয় অৰ্থনৈতিক উদাৰীকৰণৰ আৰম্ভণী বছৰ হিচাপে কোনটো চনক ধৰা হয় ?

Which year is regarded as the starting point for Indian economic liberalization?

(g) 'চিপক' আন্দোলন'ৰ প্ৰধান নেতা কোন আছিল ?

Who was the prominent leader of 'Chipko Movement'?

(h) জনপ্ৰিয় সংস্কৃতিৰ এটা প্ৰকাৰ লিখা।

Write a form of popular culture.

2. চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on (within 150 words each) :

(a) SEBI-ৰ ভূমিকা

Role of SEBI

(b) বিমুদ্ৰাকৰণ আৰু ইয়াৰ প্ৰভাৱ

Demonetization and its effect

22P/869

(Continued)

(3)

(c) বৈদ্যুতিন শাসনৰ গুৰুত্ব

Importance of E-governance

(d) গণ-মাধ্যম আৰু গণতন্ত্ৰ

Mass media and democracy

3. গণতন্ত্ৰৰ সংজ্ঞা দিয়া। ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰৰ আৰ্হিৰ বিষয়ে বিশ্লেষণ কৰা। 4+8=12

Define Democracy. Analyze Indian model of democracy.

অথবা / Or

ৰাজনৈতিক যোগাযোগ কি? ৰাজনৈতিক যোগাযোগৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 4+8=12

What is political communication? Explain the kinds of political communication.

4. ভাৰতবৰ্ষৰ অৰ্থনৈতিক নীতি গঠনৰ ক্ষেত্ৰত নিটি আয়োগৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the role of NITI Aayog in economic policy designing in India.

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ নীতি প্ৰণয়নৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষজ্ঞসকলৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 11

Evaluate the role of experts in policy making in India.

5. ভাৰতবৰ্ষৰ শ্ৰমিক সংগঠনৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা। এই ক্ষেত্ৰত স্বামীনাথন আয়োগৰ পৰামৰ্শসমূহ আলোচনা কৰা। 4+7=11

Write a note on labour union in India. Discuss the recommendation of Swaminathan Commission in this regard.

22P/869

(Turn Over)

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ কৃষক আন্দোলনৰ সামাজিক ভিত্তি আৰু চৰিত্ৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the social base and character of Farmer Movements in India.

6. “ভাৰতীয় অৰ্থনীতি মিশ্ৰ অৰ্থনীতিৰ পৰা উদাৰবাদী অৰ্থনীতিলৈ পৰিৱৰ্তিত হৈছে।” আলোচনা কৰা। 11

“Indian economy has moved from mixed economy to liberal economy.” Discuss.

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষৰ নতুন অৰ্থনৈতিক নীতি সম্পৰ্কে এখন বচনা লিখা। 11

Write an essay on new economic policy of India.

7. নতুন সামাজিক আন্দোলন বুলিলে কি বুজা? সাম্প্ৰতিক প্ৰেক্ষাপটত ভাৰতৰ যি কোনো এটা সামাজিক আন্দোলনৰ বিষয়ে লিখা। 4+7=11

What do you mean by new social movement? Explain any one of the contemporary social movements in India.

অথবা / Or

নাগৰিক সমাজ কি? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্য আৰু ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 4+7=11

What is civil society? Discuss its features and role.

***

Total No. of Printed Pages—2

**4 & 6 SEM TDC PTS II (CBCS)
SEC 4.1/6.1**

2 0 2 2

(June/July)

[Skill Enhancement Course]

PHOTOSHOP-II

Paper : SEC-4.1/6.1

Full Marks : 20

Pass Marks : 8

Time : 1 hour

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following questions as directed : 1×5=5

- (a) What is layer palette in Photoshop?
- (b) What is toolbox in Photoshop?
- (c) What is the function of pen tool in Photoshop?
- (d) B is the shortcut key for
  - (i) select box
  - (ii) blur

(2)

(iii) paint brush

(iv) bold text

(Choose the correct option)

(e) What is a channel mixture?

2. Answer any five of the following : 2×5=10

(a) Write one advantage and one disadvantage of the color balance tool.

(b) What is anti-aliasing?

(c) What is threshold in Photoshop?

(d) How will you add effects to a text?

(e) What is marquee?

(f) Write the steps to delete a channel in Photoshop.

(g) What do you mean by optimization of image?

3. Answer any one question :

5

(a) Write briefly about text alignment in Photoshop.

(b) Write briefly about alpha channel.

(c) Write a short note on Photoshop font types.

***

Total No. of Printed Pages—4

**4 & 6 SEM TDC HRI (CBCS)
SEC 4.1/6.1**

2022

(June/July)

[Skill Enhancement Course]

HUMAN RIGHTS IN INDIA

Paper : SEC-4.1/6.1

Full Marks : 40

Pass Marks : 16

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

PART—A

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছনি কৰা (যি কোনো চাৰিটা) : 1×4=4

Choose the correct answer (any four) :

(a) মানৱ অধিকাৰৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণাপত্ৰ, যুগান্তকাৰী
দস্তাবেজ কোনে গ্ৰহণ কৰিছিল ?

Who adopted the landmark document,
the Universal Declaration of Human
Rights?

(i) বাষ্ট্ৰসংঘৰ শিক্ষা, বিজ্ঞান আৰু সাংস্কৃতিক সংগঠন
UNESCO

(ii) বাষ্ট্ৰসংঘৰ আন্তৰ্জাতিক জৰুৰী শিশু পুঁজি
UNICEF

22P/1119

(Turn Over)

- (iii) বাষ্ট্ৰসংঘ
UNO
- (iv) ওপৰৰ কোনোটো নহয়
None of the above
- (b) মানৱ অধিকাৰ দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়
The Human Rights Day is observed on
(i) ১০ ডিচেম্বৰ / 10th December
(ii) ৯ ডিচেম্বৰ / 9th December
(iii) ১০ জুলাই / 10th July
(iv) ৯ জুলাই / 9th July
- (c) ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আয়োগ (NHRC)
কেতিয়া স্থাপন কৰা হৈছিল ?
When did the National Human Rights
Commission (NHRC) of India constitute?
(i) ১৯৯৩ চনত / 1993
(ii) ১৯৯২ চনত / 1992
(iii) ১৯৯০ চনত / 1990
(iv) ১৯৯১ চনত / 1991
- (d) নিম্নলিখিত কোনটো বৰ্ষত শিশুৰ অধিকাৰৰ ঘোষণাপত্ৰ
গৃহীত হয় ?
In which of the following years, the
Declaration of the Rights of the Child
passed by the UN?
(i) ১৯৪৯
1949

- (ii) ১৯৫৯
1959
- (iii) ১৯৬৯
1969
- (iv) ওপৰৰ কোনোটো নহয়
None of the above
- (e) ভাৰতৰ সংবিধানৰ নিম্নলিখিত কোনটো অনুচ্ছেদে
শিশুসকলৰ বাবে বিপজ্জনক নিযুক্তি নিষিদ্ধ কৰে ?
Which of the following Articles of the
Constitution of India prohibits
hazardous employment to children?
(i) অনুচ্ছেদ ২৪ / Article 24
(ii) অনুচ্ছেদ ২১ / Article 21
(iii) অনুচ্ছেদ ১৪ / Article 14
(iv) অনুচ্ছেদ ১৫ / Article 15

PART—B

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো তিনিটা) : 10×3=30
Answer the following questions (any three) :

2. ভাৰতবৰ্ষত মানৱ অধিকাৰৰ বিকাশৰ বিভিন্ন স্তৰসমূহ আলোচনা
কৰা।
Discuss the various stages of the
development of the Human Rights in India.

3. মানৱ অধিকাৰ উল্লংঘনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ভাৰতত জনজাতীয় আন্দোলনক সমালোচনামূলকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।
Critically analyze the Tribal Movement in India in the context of violation of Human Rights.
4. ভাৰতত মানৱ অধিকাৰ উল্লংঘন হ্রাস কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সংবাদ মাধ্যমৰ ভূমিকা সমালোচনামূলকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।
Critically analyze the role of media in respect of minimizing the violation of Human Rights in India.
5. ভাৰতৰ সংবিধানৰ অধীনত সংখ্যালঘুসকলৰ বিভিন্ন অধিকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। আভ্যন্তৰীণভাৱে স্থানচ্যুত লোকসকলৰ ওপৰত এক বিস্তৃত টোকা লিখা। 5+5=10
Discuss the various rights of minorities under the Constitution of India. Write a comprehensive note on internally displaced persons.

PART—C

তলৰ দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা (যি কোনো দুটা) : 3×2=6

Write short notes on the following (any two) :

6. ৰাজ্যিক সংস্থাসমূহৰ দ্বাৰা মানৱ অধিকাৰ উল্লংঘন
Human Rights Violation by State Agencies
7. ভাৰতত পৰিৱেশ আন্দোলন
Environmental Movements in India
8. অৰ্থনৈতিক বিকাশ আৰু মানৱ অধিকাৰ
Economic Development and Human Rights

***

4 & 6 SEM TDC HRI (CBCS)

22P—6500/1119

SEC 4.1/6.1

Total No. of Printed Pages—3

**4 & 6 SEM TDC ATLP (CBCS)
SEC 4.1/6.1**

2022

(June/July)

[Skill Enhancement Course]

**ASPECTS OF TEACHING-LEARNING
PROCESS**

Paper : SEC-4.1/6.1

Full Marks : 40

Pass Marks : 16

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×5=5

Answer the following questions :

(a) অণুশিক্ষণ কৌশল প্ৰথমে কোনে আৰম্ভ কৰিছিল ?

Who first introduced microteaching?

(b) শ্ৰেণীকোঠাত ব্যৱহাৰ হোৱা যি কোনো এবিধ দৃশ্য-শ্ৰাব্য
সঁজুলিৰ নাম লিখা।

Write any one audio-visual aid used in
classroom.

22P/1107

(Turn Over)

(2)

(c) “শিকি থাকোঁতেই খেলা আৰু খেলি থাকোঁতেই শিকা।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

“Play while you learn and learn when you play.” Who said this?

(d) প্ৰতিভাসম্পন্ন শিশুৰ বুদ্ধাংক কিমান?

What is the IQ of exceptional child?

(e) প্ৰাৰম্ভিক শিক্ষকৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ এটা সমস্যা লিখা।

Mention a problem of beginner teacher in classroom.

2. “শিক্ষাদান আৰু শিক্ষা গ্ৰহণ এক আনুষ্ঠানিক প্ৰক্ৰিয়া।” চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা। 10

“Teaching-learning is a formal process.” Explain in brief.

অথবা / Or

শিক্ষাদান ফলপ্ৰসূ কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ কৰণীয় বিভিন্ন দিশবোৰ পৰ্যালোচনা কৰা।

Discuss different aspects to be followed by a teacher to make his teaching effective.

3. এটা পাঠ-টোকা প্ৰস্তুতিৰ বাবে শিক্ষকৰ কেনেধৰণৰ অৰ্হতাৰ প্ৰয়োজন হয়? 10

Write about the essential qualities of a teacher required for preparing a lesson plan.

(3)

অথবা / Or

এখন বিদ্যালয় ব্যৱস্থাপনাৰ নীতিসমূহ কি কি?

What are the principles of a school management?

অথবা / Or

শৈক্ষিক মূল্যায়ন কাক বোলে? অবিৰত আৰু সামগ্ৰিক মূল্যায়নৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

What is educational evaluation? State the features of continuous and comprehensive evaluation.

4. চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) : 5×3=15

Write short notes on (any three) :

(a) দৃশ্য-শ্ৰাব্য সঁজুলিৰ প্ৰকাৰসমূহ
Types of audio-visual aids

(b) এজন শিক্ষকৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্যসমূহ
Duties and responsibilities of a teacher

(c) প্ৰশস্ত শিক্ষাদানৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
Characteristics of good teaching

(d) ৰচনাত্মক পৰীক্ষাৰ গুণসমূহ
Merits of essay-type examination

(e) আনন্দদায়ক শিক্ষা
Joyful learning

***

4 & 6 SEM TDC ATLP (CBCS)

SEC 4.1/6.1